

From: Griffie
Sent: 27 May 2019 15:06:45
To: Info
Cc:
Subject: Inboeken ajb: Jaarverslag 2018 Alzheimer DWO
Attachments: Alzheimer afd. DWO-Jaarverslag 2018.pdf

Van: Jacques van den Berg [mailto:j.vandenberg@alzheimerwilligers.nl]
Verzonden: maandag 27 mei 2019 14:33
Onderwerp: Jaarverslag 2018 Alzheimer DWO

Geachte lezer,

Bijgaand treft u het jaarverslag 2018 aan, u kunt dit ook raadplegen op onze website via onderstaande link.

<https://www.alzheimer-nederland.nl/regios/delft-westland-oostland/ander-nieuws-en-mededelingen>

Namens het bestuur van
Alzheimer DWO,

Jacques van den Berg
PR & Communicatie

20 jaar

alzheimer
nederland
delft - westland -
oostland

Jaarverslag 2018

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland. Dit verslag geeft inzage in de activiteiten die de afdeling gedurende het afgelopen jaar heeft ontwikkeld, ter behartiging van de belangen van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Het beleid van de Alzheimer afdeling DWO is gericht op informatievoorziening over dementie, door middel van de Alzheimer Cafés en voorlichting. Daarnaast vormen belangenbehartiging en de promotie van een Dementievriendelijke Samenleving een essentieel onderdeel. Vanuit de Bezoekdienst wordt mantelzorgondersteuning geboden.

De gemeenten Delft, Westland, Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland behoren tot het werkgebied van de Alzheimer afdeling DWO. Deze vijf DWO gemeenten zijn sinds een aantal ingrijpende stelselwijzigingen voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de zorg aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Alzheimer Nederland verrichtte in 2018 onderzoek naar de dementiezorg, met behulp van de Dementiemonitor Mantelzorg. Ruim 4.459 mantelzorgers verleenden hun medewerking. 1 op de 5 van hen zorgt alleen voor een dierbare met dementie, 1 op de 8 voelt zich zwaar- dan wel overbelast en de helft van de ondervraagde mantelzorgers gaf aan niet op de hoogte te zijn van het bestaan van casemanagers dementie. In 2019 worden de verontrustende onderzoeksresultaten binnen diverse overlegvormen in de DWO regio besproken.

Op 19 maart 2018 was het twintig jaar geleden dat de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland werd opgericht. Voor het bestuur aanleiding om een speciale jubileumbijeenkomst te organiseren in juni en de expositie: "Gezichten van Dementie", van Gijs Wanders en Herman van Hoogdalem in november te tonen, in combinatie met drie thema-avonden.

Het bestuur bestond op 31-12-2018 uit:

Bert van der Lende – voorzitter, voorlichter

Ada van Bergen – vicevoorzitter, belangenbehartiger

Riet Geerling – secretaris

Dick Brouwer – penningmeester

Arthur de Groot – belangenbehartiger

Joska van den Beukel – lid, portefeuille Alzheimer Cafés

Jacques van den Berg – lid, portefeuille PR & Communicatie

Steven Poll – lid, portefeuille Voorlichting (Marjon van Holst nam 15 augustus 2018 afscheid)

Coördinator Bezoekdienst: tot 1 maart Kristien Litjens, vanaf 1 maart Mirona van der Linde

Contactpersoon namens Alzheimer Nederland: tot 1 juli JoAn Reinhoudt, vanaf 1 september Helma de Vreede - coördinator Regionale activiteiten Zuid-Holland

Het bestuur kwam in 2018 formeel negen maal in vergadering bijeen, tussentijds waren vele momenten van overleg.

Bovenal is het bestuur veel dank verschuldigd aan alle vrijwilligers die bijdragen hebben geleverd aan de uitvoering van alle activiteiten, ter ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Het bestuur van de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland

April 2019

Inhoudsopgave

1 – Twintig jarig jubileum	pagina 3
2 – Belangenbehartiging	pagina 6
3 – Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning	pagina 10
4 – Voorlichting	pagina 15
5 – Public Relations en Communicatie	pagina 17
6 – Alzheimer Cafés	pagina 19
• Alzheimer Café Delft	pagina 21
• Alzheimer Café Westland	pagina 24
• Alzheimer Café Lansingerland	pagina 26
7 – Dementievriendelijke samenleving	pagina 30
8 – Wereld Alzheimer Dag	pagina 31
9 – Financiën	pagina 33

Op de voorzijde ziet u foto's van een aantal hoogtepunten in 2018.

Ontwerp: Bert van der Lende

Midden boven: ziet u links wethouder de Prez, gemeente Delft, Marius Schwartz, voorzitter van AV De Koplopers en Riet Geerling, secretaris van de Alzheimer afdeling DWO. Riet mocht tijdens de Golden Tenloop een cheque van € 1.000 in ontvangst nemen. Foto: Sonja Koelewijn

Rechtsboven: ziet u Kristien Litjens, tot maart 2018 coördinator Bezoekdienst Dementie. Op de foto links van Kristien ziet u haar opvolger Mirona van der Linde.

Rechts midden: ziet u Bert van der Lende, voorzitter van de Alzheimer afdeling DWO, de erespeld van de afdeling uitreiken aan Bart Beck, twintig jaar vrijwilliger bij de afdeling. Foto: Gerard Vellekoop

Rechtsonder: ziet u burgemeester van Bijsterveldt, gemeente Delft, tijdens een bezoek aan de expositie: "Gezichten van Dementie", georganiseerd ter gelegenheid van het twintigjarig jubileum van de Alzheimer afdeling DWO. Foto: Jacques van den Berg.

Midden onder: ziet u bestuurders van toen en nu. Van links naar rechts: Dick Brouwer, Bert van der Lende, Ada van Bergen, Jacques van den Berg, An van Swieten, medeoprichtster, Arthur de Groot, Riet Geerling, Marjon van Holst, Henk Kloostra, oud-voorzitter. Foto: Charles Borsboom

Links midden: ziet u burgemeester van Bijsterveldt de gemeentepenning van Delft uitreiken aan Arthur de Groot, scheidend voorzitter van de Alzheimer afdeling DWO. Foto: Gerard Vellekoop.

Midden boven – midden: ziet u JoAn Reinhoudt, links, tot juli 2018 coördinator regionale activiteiten regio Zuid Holland/Zeeland bij Alzheimer Nederland. JoAn was de Alzheimer afdeling DWO jarenlang tot steun. Rechts ziet u Julie Meerveld, manager belangenbehartiger en regionale hulp.

1: Twintig jarig jubileum

Op 19 maart 2018 was het twintig jaar geleden dat de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland werd opgericht op initiatief van An en Henk van Swieten, in samenwerking met Alzheimer Nederland. Het huidige bestuur van de Alzheimer afdeling DWO is haar voorgangers dankbaar voor het geleverde pionierswerk vanaf 1998 en heeft in het jaar 2018 nadrukkelijk stilgestaan bij het twintigjarig jubileum.

In de eerste plaats om enerzijds aandacht te vragen voor de ingrijpende gevolgen van de nog altijd ongeneeslijke hersenziekte dementie en anderzijds voor het belang van openheid om schaamte en een isolement te voorkomen bij hen die het treft.

De afdeling organiseerde allereerst een speciale bijeenkomst op vrijdag 29 juni 2018 in Theater De Veste te Delft voor de vele vrijwilligers en relaties van de Alzheimer afdeling DWO. Ook waren diverse belangstellenden vanuit de DWO gemeenten aanwezig. De afdeling voelde zich bijzonder vereerd met de komst van Marja van Bijsterveldt, burgemeester van Delft. De burgemeester verrichtte de officiële opening van de bijeenkomst, waarbij ze haar oprechte betrokkenheid bij mensen met dementie en hun mantelzorgers toonde. Daarnaast richtte ze speciaal het woord tot An van Swieten, medeoprichter van de afdeling. Tot slot verraste de burgemeester Arthur de Groot, aftredend voorzitter van de Alzheimer afdeling DWO, met de gemeentepenning van de gemeente Delft, voor zijn bijzondere verdiensten ten behoeve van mensen met dementie en hun mantelzorgers. Arthur blijft verbonden aan de afdeling, in de functie van belangenbehartiger.

De jubileumbijeenkomst stond voor een belangrijk deel in het teken van de "Dementievriendelijke Samenleving." Theatergroep Ervarea vervulde de rol van dagvoorzitter en verzorgde een inhoudelijk bijdrage, door enerzijds inzichtelijk te maken wat het betekent om dementie te hebben en anderzijds door de aanwezigen handvatten te bieden om mensen met dementie tot steun te kunnen zijn.

Daarnaast lag in de programmering nadrukkelijk het accent op de toekomst, waarbij de vraag: "Hoe staan we er over twintig jaar voor op het gebied van dementie?" centraal stond. De mensen van Ervarea presenteerden een aantal stellingen in dit kader en verzamelden met behulp van een Kahoot en ieders telefoon, de meningen van de aanwezigen in de zaal.

Vervolgens nam Marco Blom, directeur/bestuurder ad interim, Alzheimer Nederland, de aanwezigen mee in een interessante reis door de toekomst.

Momenteel telt Nederland 270.000 mensen met dementie, dat aantal stijgt naar verwachting naar ruim meer dan een half miljoen in 2040. Ruim 40 % van hen woont nu alleen thuis, dat zal in de toekomst vermoedelijk stijgen naar 60 %. Daar staat tegenover een verwachte daling van het aantal mantelzorgers, ook zullen door de ontgroening minder mensen beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt in de gezondheidszorg. Marco voorziet dat kleinschalige woonvoorzieningen voor mensen met dementie uiteindelijk de norm worden.

De zoektocht naar veilige en werkzame medicijnen bij dementie kent vele mislukkingen, helaas worden voorlopig ook geen effectieve medicijnen verwacht. Het accent zal naar verwachting meer op het terrein van preventie en het bestrijden van risicofactoren komen te liggen. Daarnaast wordt verwacht dat de vroegdiagnostiek bij dementie zal toenemen, door verdergaande ontwikkelingen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

Tot slot sprak Marco de verwachting uit dat het taboe op dementie zal afnemen, mede vanwege het gegeven dat de komende generaties mondiger zullen zijn en doorgaans beter in staat tot zelfmanagement.

De jubileumbijeenkomst werd tevens gebruikt om de voorzitterswisseling bij de Alzheimer afdeling DWO wereldkundig te maken. Arthur de Groot droeg daarbij het voorzitterschap officieel over aan zijn opvolger Bert van der Lende. Bert verrichtte daarna meteen zijn eerste officiële handeling als voorzitter, door Bart Beck te eren met de erespeld van de Alzheimer afdeling DWO. Bart was betrokken bij de totstandkoming van de afdeling en heeft daarnaast een waardevolle rol vervuld bij de oprichting van het Alzheimer Café in Delft. Bart is nog altijd betrokken bij dit Café, in de functie van gespreksleider en voorzitter van de programma-commissie. Alzheimer Café Delft viert in september 2019 haar twintigjarig jubileum.

In het najaar van 2018 werd vervolgens op initiatief van de Alzheimer afdeling DWO de expositie: "Gezichten van Dementie" getoond in het Prinsenkwartier te Delft. Het bestuur heeft vaker ervaren dat kunst en cultuur belangrijke middelen zijn om inzichtelijk te maken wat de impact van de ziekte dementie kan zijn. De expositie: "Gezichten van Dementie" is een expositie, waarmee kunstschilder Herman van Hoogdalem en voormalig nieuwslezer Gijs Wanders diverse aspecten van dementie bespreekbaar willen maken.

Herman schilderde portretten van mensen met dementie in aquarel. Gijs interviewde de partners en kinderen van de geportretteerde mensen en maakte daar korte filmpjes van. Het onderwerp euthanasie en dementie werd daarbij niet geschuwd. Zo waren in de expositieruimte ook zeven portretten te zien van mensen, die na de vaststelling van dementie, een verzoek tot euthanasie hebben opgesteld, omdat zij niet het gehele ziekteproces door wilden maken. Het betreft hier een recent project van Herman van Hoogdalem en Constance de Vries, arts, genaamd: "Mag ik gaan? - Leven en sterven met dementie."

De expositie: "Gezichten van Dementie" was van 19 oktober tot 18 november 2018 zes dagen per week te zien in het Prinsenkwartier te Delft. Wethouder van Tatenhove, gemeente Lansingerland, verrichtte de officiële opening, waarmee het regionale karakter van de Alzheimer afdeling DWO werd benadrukt. Herman van Hoogdalem en Gijs Wanders verzorgden vervolgens een persoonlijke rondleiding langs de vele portretten. Op 10 november werd de duizendste bezoeker in de expositiezaal verwelkomt, in totaal toonden circa 1.500 bezoekers hun belangstelling

voor de portretten in woord en beeld. Onder hen toeristen vanuit de hele wereld en meerdere groepen studenten, allen volgen een zorgopleiding bij ROC Mondriaan in Delft en Naaldwijk.

Op de doordeweekse dagen was een vrijwilliger van het Prinsenkwartier aanwezig in de expositiezaal, tijdens de weekenden werd deze taak vervuld door een vrijwilliger van de Alzheimer afdeling DWO. Alle vrijwilligers waren onder de indruk van de reacties, de emoties en de persoonlijke verhalen van vele bezoekers.

Ook raakten bezoekers onderling met elkaar in gesprek, veelal bij het bekijken van de filmpjes in de ruimte naast de expositiezaal. 106 bezoekers lieten een reactie achter in het gastenboek, daarnaast namen velen informatiemateriaal over dementie en de Alzheimer afdeling DWO mee naar huis.

Tevens was er veel belangstelling voor de twee boeken die bij de expositie horen en de titels dragen: “Gezichten van Dementie” van Herman van Hoogdalem en Gijs Wanders en “Mag ik gaan – Leven en sterven met dementie” van Herman van Hoogdalem en Constance de Vries. Beide boeken zijn verkrijgbaar via www.wbooks.com

Tijdens de expositieperiode werden drie thema-avonden georganiseerd:

24 oktober 2018 – Dementievriendelijk Delft, in samenwerking met TOP Delft.

Tijdens deze bijeenkomst stonden de behoeften van thuiswonende mensen met dementie en hun naasten centraal. Met daaraan gekoppeld de vraag: “Hoe kunnen burgers, de gemeente, zorgverleners en het bedrijfsleven in Delft inspelen op deze behoeften?”

Bert van der Lende, voorzitter Alzheimer afdeling DWO, verzorgde een inleiding over de ziekte dementie met actuele feiten en cijfers. Erna van Lunteren vertelde vanuit haar persoonlijke ervaringen wat dementie betekent voor de betrokkene zelf en voor de naasten. Wethouder Schrederhof liet weten dat de gemeente Delft in alle opzichten een Dementievriendelijke gemeente wil zijn, wat daar al voor in gang is gezet en wat nog moet gebeuren.

1 november 2018 – Levenseinde en dementie.

Op initiatief van de Alzheimer afdeling DWO vond een thema-avond plaats over het levenseinde en dementie, onder leiding van Gijs Wanders en met Anneke Lutgerhorst als hoofdgast. De echtgenoot van Anneke besloot een verzoek tot euthanasie op te stellen toen hij de diagnose dementie kreeg. In het eerste gedeelte van de bijeenkomst stond haar persoonlijke en indrukwekkende verhaal centraal.

Anneke vertelde dat ze haar man Willem niet kwijt wilde, maar dat het nadrukkelijk zijn wil was om zijn leven te laten beëindigen en dat hij dat pad feitelijk alleen moest afleggen, weliswaar met haar liefde en steun, maar zonder beïnvloeding van haar. De huisarts van echtpaar Lutgerhorst was tevens aanwezig, hij vertelde over de intensieve relatie die ontstond tussen Willem en hem. Toen aan alle zorgvuldigheidseisen voor euthanasie was voldaan, heeft Willem de huisarts verzocht over te gaan tot actieve beëindiging van zijn leven. De persoonlijke ervaringen van de huisarts, omtrent dit proces, maakten grote indruk.

Na de pauze kwamen hulpverleners uit de DWO regio aan het woord om te vertellen over hun rol binnen de dementiezorg. Lies Rutten is werkzaam als casemanager dementie, zij biedt steun en hulp in de thuissituatie. Margot van Acker is gespecialiseerd in de psychosociale begeleiding van mensen met dementie en hun mantelzorgers en Wim van den Dool, specialist ouderengeneeskunde, is in het verpleeghuis vooral gericht op het verzachten van aanwezige klachten bij de bewoners.

De belangstelling voor deze bijeenkomst was bijzonder groot, tientallen mensen konden helaas niet toegelaten worden in de zaal.

14 november 2018 – Dementie en Techniek, in samenwerking met TOP Delft.

De mogelijkheden op het gebied van technische ondersteuning bij dementie zijn legio. De hulpmiddelen worden echter weinig ingezet in de praktijk, deels vanwege onbekendheid. Johan Molenbroek, Universitair Hoofddocent Industrieel Ontwerp TU Delft, bood informatie over het ontwerpen van hulpmiddelen.

Dick-Jan Zijda, Delftse EHealth Academie - DEHA, bracht makkelijk toepasbare technologie bij mensen met dementie onder de aandacht. Filmpjes, waarin mantelzorgers de hulpmiddelen toonden en over de toepassing vertelden, vormden een waardevolle aanvulling op beide verhalen.

In het kader van de afronding van de expositie: “Gezichten van Dementie” en het jubileumjaar werden de vrijwilligers van de Alzheimer afdeling DWO op zaterdag 17 november ontvangen in het Prinsenkwartier. Gezamenlijk werd de expositie bekeken op de eerste etage, vervolgens wachtte Antoinette van Beurden, keramiste, het gezelschap beneden op om hen persoonlijk rond te leiden bij haar tentoonstelling: “De Wereld van Alzheimer in Keramiek.” De moeder van Antoinette leed gedurende twaalf jaar aan de ziekte van Alzheimer. Antoinette heeft dit ingrijpende proces vorm gegeven in klei. De beelden worden ondersteund door zelfgeschreven korte gedichten.

Het bestuur is tevreden over hetgeen bereikt is in het jubileumjaar. Mede dankzij de inzet van de media in de DWO regio, was de belangstelling voor de diverse activiteiten groot. In het bijzonder voor de thema-avond over het levenseinde bij dementie. Helaas moesten tientallen belangstellenden teleurgesteld worden omdat alle 120 plaatsen reeds vergeven waren. Het bestuur is van plan om in 2019 nogmaals een bijeenkomst te organiseren over dit kennelijk aansprekende thema.

2: Belangenbehartiging

In 2018 was er sprake van veel **personele wisseling bij zorgaanbieders en gemeenten** in de DWO regio. De continuïteit van beleid kwam daardoor onder druk te staan. De Alzheimer afdeling DWO heeft na de Gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018, kennisgemaakt met de nieuwe wethouders Zorg en Welzijn, hen verteld over de rol van de Stichting Alzheimer Nederland en de rol van de Alzheimer afdeling Delft-Westland-Oostland. De Focusbrief van Alzheimer Nederland is overhandigd en besproken. Alle wethouders beamen dat aandacht voor de ziekte dementie van groot belang is, vanwege de impact voor patiënten en hun mantelzorgers. De toekenning van het predicaat: “Dementievriendelijke Regio” is een stimulans om hoge prioriteit te geven aan het omgaan met dementie. De wisseling en uitval van personeel bij de zorgaanbieders, in het Westland en Midden-Delfland, is mede een reden dat bepaalde voornemens pas in 2019 hun beslag kunnen krijgen. Stagnatie treedt op bij het nader uitwerken van plannen om gemeenten Dementievriendelijk te maken.

In de gemeente Delft gaat in 2019, in het kader van het project: “Je passie vergeet je niet”, een sociaal makelaar aan het werk om (jonge) mensen met dementie, in een aangepast tempo, een zinvolle dagbesteding te bieden in een (oude) werkomgeving of als vrijwilliger binnen een vereniging. Daarnaast wordt gewerkt aan een betere informatievoorziening op het gebied van dementie, met als doel een up-to-date website te ontwikkelen.

Kritiek is er op de overleg- en besluitvormingsstructuur.

Zo zijn er drie lagen van overleg waar te nemen, te weten:

- het Geriatriesch Netwerk, met als doelgroep de kwetsbare ouderen, onder leiding van de ZEL; (Zorg Eerste Lijn)
- de Begeleidingsgroepen Dementie in elke gemeente
- het lokale Ketenoverleg, waar casemanagers en werkers in de zorg en het welzijn de dagelijkse praktijk bespreken

De overdracht van informatie vanuit het Ketenoverleg via de Begeleidingsgroep naar het Geriatriesch Netwerk is onvoldoende, evenzeer als de omgekeerde weg. Hierdoor bereikt de besproken problematiek en de reactie daarop; de oplossingen en voorstellen, onvoldoende het andere echelon.

De gemeente Lansingerland heeft een eigen ketenoverleg met de ketenregisseur, de stuurgroep en de projectgroep, waarin de Alzheimer afdeling DWO is vertegenwoordigd. Jaarlijks wordt een beleidsplan met aandachtspunten vastgesteld door de stuurgroep, die nader uitgewerkt en uitgevoerd worden door de projectgroep en zo nodig worden geborgd. Door de toezegging van een financiële bijdrage van DSW, Zilveren Kruis en de gemeente is de functie van ketenregisseur in Lansingerland voor 2019 veilig gesteld.

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp werd de nota: "Op weg naar een Dementievriendelijke Samenleving" uitgebreid besproken. Gezamenlijk is de bestaande situatie geïnventariseerd, waarna de bevindingen in de Begeleidingsgroep Dementie aan de orde zijn gesteld. Op basis daarvan zijn ook afspraken gemaakt. Ten behoeve van de voorlichting zijn twee ambassadeurs gevonden, die meedenken en meehelpen om meer doelgroepen te interesseren voor voorlichting over dementie. Dit heeft in 2018 geresulteerd in positieve contacten met diverse sportverenigingen via de Sportraad en de supermarkt Jumbo. Vanuit het Ketenteam is gevraagd om in de gemeente Pijnacker-Nootdorp te starten met een Alzheimer Café. Een speciale werkgroep verricht momenteel onderzoek, het onderzoek zet zich voort in 2019.

Ook in 2018 is de **positie van het casemanagement** veelvuldig aan de orde geweest. Al jaren is er onenigheid over het realiseren van een doorlopende begeleiding, een vast aanspreekpunt, vanaf de "niet pluisfase" tot aan het overlijden, overeenkomstig de Zorgstandaard Dementie. Er is zicht, voorjaar 2019, op afstemming tussen de gemeenten, de zorgverzekeraar en de zorgaanbieders om in deze eindelijk een (financiële) knoop door te hakken.

In maart 2018 overhandigde een afvaardiging van Alzheimer Nederland en de regionale afdelingen de Focusbrief voor 2018 aan leden van de Tweede Kamer. In de Focusbrief zijn punten vastgelegd voor een goede ondersteuning en zorg bij dementie. Alzheimer Nederland heeft een Focusbrief opgesteld voor de gemeenten, de zorgverzekeraars en de zorgkantoren. De voorzitter en de belangenbehartiger van de Alzheimer afdeling DWO waren bij de overhandiging op het Binnenhof aanwezig en spraken diverse geïnteresseerde Tweede Kamerleden. Eén van hen heeft in juni een werkbezoek gebracht aan de DWO regio. Dankzij de medewerking van mantelzorgers, casemanagers dementie, coördinatoren van een Ontmoetingscentrum en de Bezoekdienst Dementie en de voorzitter van de Alzheimer afdeling DWO, ontstond een realistisch beeld van de huidige dementiezorg.

Diverse casemanagers signaleerden in het voorjaar van 2018 problemen op het gebied van de crisisopnames van mensen met dementie. Zo kwam het voor dat in de gehele DWO regio geen crisis-bed beschikbaar was en mensen, soms na dagen wachten, ver van hun woonplaats en dierbaren in een verpleeghuis opgenomen werden. Daarnaast bestond twijfel over de effectiviteit van de crisisdienst, die door DSW is gecreëerd om te zoeken naar beschikbare crisis-bedden in de regio. Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO heeft in april, in een brief aan DSW, Careyn en Pieter van Foreest aandacht gevraagd voor deze schrijnende problemen en gewezen op de noodzaak van het vinden van oplossingen.

DSW liet, mede namens beide zorgaanbieders, weten zich in te spannen om te allen tijde passende oplossingen te bieden aan cliënten. DSW streeft daarbij naar een betere organisatie van zorg rondom de cliënt, in samenwerking met zorgaanbieders en gemeenten, mede om zoveel mogelijk crisisopnames te voorkomen. De Alzheimer afdeling DWO volgt de ontwikkelingen kritisch.

Vanuit de Alzheimer afdeling DWO is gewezen op de noodzaak de signalering te verbeteren. Huishoudelijke diensten spelen hierbij een belangrijke rol. Personeel is echter onvoldoende geschoold op het herkennen van dementie en er ontbreekt binnen de organisaties een aanspreekpunt om geconstateerde bevindingen te melden.

In alle Begeleidingsgroepen is er aandacht voor de mantelzorg. De overbelasting is tot op zekere hoogte tegen te gaan, wanneer de burgers geïnformeerd worden over de voorzieningen die er zijn, zoals het casemanagement, Ontmoetingscentra, Zorgboerderijen, Bezoekdiensten, gespreks- en lotgenotengroepen. Het blijkt dat informatieverstrekking via de huisartsen, de praktijkondersteuners, de kranten en de media nog onvoldoende is.

Prachtig is het nieuwe initiatief van Zorginstellingen Pieter van Foreest om een speciale, passende dagbesteding voor hoogbegaafde- en hoogopgeleide mensen met dementie aan te bieden in Ontmoetingscentrum Vermeertoren in Delft. Daarnaast is het project: "Samen zwemmen, samen vitaal!" voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, eveneens een welkome aanvulling op het bestaande hulp- en ondersteuningsaanbod bij dementie. Het betreft hier een samenwerkingsverband tussen het Sportfondsenbad, Delft voor Elkaar en Zorginstellingen Pieter van Foreest.

Tot slot: het is een vergissing uit het bovenstaande te concluderen dat de zorg voor mensen met dementie in de DWO regio te kort schiet.

Dat is alles behalve waar. De Alzheimer afdeling DWO is zeer te spreken over de inzet van alle betrokkenen. Tevredenheid moet echter geen rem zetten op de taak om aandacht te vragen voor zaken die echt verbeterd kunnen en moeten worden.

Dementiemonitor Mantelzorg.

De Dementiemonitor is een tweejaarlijks onderzoek onder mantelzorgers van mensen met dementie. Onderzoeksbureau Nivel voert het onderzoek uit in samenwerking met Alzheimer Nederland. In 2018 werden 4.459 mantelzorgers bevraagd over ondersteuning, belasting, zorg en de impact van mantelzorg op hun leven. De resultaten zijn van groot belang voor de lokale- en landelijke beleidsvoering op het gebied van de dementiezorg.

Het onderzoek vond plaats met behulp van een vragenlijst, die mantelzorgers schriftelijk of via internet invulden. 125 mantelzorgers, woonachtig in de gemeenten Delft, Westland, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland, hebben hun medewerking aan het onderzoek verleend. In de gemeente Lansingerland verleenden 36 mantelzorgers hun medewerking. De landelijke resultaten zijn verwerkt in een algemeen eindrapport, daarnaast verscheen een regionaal rapport over de DWO regio en over de gemeente Lansingerland, omdat meer dan 30 mantelzorgers deelnamen.

De regiorapporten van de Dementiemonitor Mantelzorg laten zien dat het waarderingscijfer over het totale aanbod van ondersteuning en zorg bij dementie in de thuissituatie in de DWO regio 7.1 is en in de gemeente Lansingerland 6.9. De gemiddelde waardering van alle 4.459 respondenten is 7.1.

Zorgwekkend is het grote aantal overbelaste mantelzorgers. Nivel stelt op basis van alle ingevulde vragenlijsten dat 1 op de 8 mantelzorgers zich zwaar belast of overbelast voelt. Bijna de helft van de mantelzorgers, die deelnamen aan het onderzoek, gaf aan dat de zorg voor hun naaste met dementie vooral op hen neerkomt. 1 op de 5 mantelzorgers zegt geen ondersteuning te ontvangen van familie, vrienden, burens of kennissen bij de zorg voor hun naaste. Verder blijkt uit de resultaten dat de deelnemende mantelzorgers zich tweemaal zo eenzaam voelen als de gemiddelde Nederlander. Bij 38% is het aantal sociale contactmomenten verminderd. Verminderde sociale contacten is een risicofactor voor ongewenst gedrag van mantelzorgers jegens hun naaste met dementie, zo laat de monitor zien. Hierbij gaat het om het verliezen van het geduld, schreeuwen of schelden en in enkele gevallen om het ruw behandelen van de naaste met dementie.

De helft van de ondervraagde mantelzorgers gaf aan dat ze niet wisten dat ze recht hadden op de begeleiding van een casemanager dementie.

Voor mantelzorgers, die wel vertrouwd zijn met de steun en hulp van een casemanager, is juist de casemanager de persoon die men nodig heeft om de zorg thuis langer vol te houden.

Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO vraagt in 2019 aandacht voor de eindresultaten van de Dementie-monitor Mantelzorg, aan de diverse overlegtafels in de regio. Daarbij wordt speciale aandacht gevraagd voor de handhaving en vroegtijdige inzet van de casemanager dementie, als essentieel middel om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen. Daarnaast behoeft voorlichting over het casemanagement dementie alle aandacht.

Into D'mentia – Virtual Reality Bril.

In 2018 kwam de Virtual Reality Bril beschikbaar voor gebruik in de DWO regio.

De Alzheimer afdeling DWO is ervan overtuigd dat deze Virtual Reality Bril, ook wel Dementiebril genoemd, een belangrijke bijdrage levert aan het vergroten van het inzicht in de hersenziekte dementie, waardoor meer begrip zal ontstaan bij mantelzorgers, maar ook bij vrijwilligers en professionals die mensen met dementie ontmoeten, begeleiden of verzorgen. De omgang met en bejegening van mensen met dementie zal hierdoor verbeterd worden.

De afdeling heeft meerdere brillen aangeschaft, een deel wordt beheerd door Pieter van Foreest en een deel door Stichting Welzijn Lansingerland. De officiële overdracht vond in april 2018 op feestelijke wijze plaats in Delft en Bergschenhoek.

Acht medewerkers in de zorg hebben een speciale training gevolgd om het gebruik van de VR Bril te begeleiden. De toepassing van de VR Bril kan diverse gevoelens oproepen bij de gebruiker, een gedegen voorbereiding en begeleiding is van essentieel belang.

De eerste mantelzorgers, vrijwilligers en professionals hebben reeds kennis gemaakt met de VR Bril, tijdens speciale bijeenkomsten of workshops. Belangstellenden kunnen ook iedere eerste donderdag van de maand op afspraak terecht in Ontmoetingscentrum Vermeertoren te Delft, tijdens een speciaal spreekuur van 13.30 uur tot 16 uur.

Contacten met Alzheimer Nederland.

De contacten met Alzheimer Nederland verliepen ook in 2018 prima. Het landelijk bureau biedt hulp, waar nodig. In het voor- en najaar zijn de regionale bijeenkomsten, georganiseerd door Alzheimer Nederland, bijgewoond. Meerdere keren is op het landelijk bureau in Amersfoort gesproken over de positie van het casemanagement dementie.

De tweejaarlijkse Vrijwilligersdag vond in 2018 plaats in Eindhoven. Alzheimer Nederland bood in samenwerking met de Universiteit Eindhoven en het Erasmus MC een interessant programma. Meerdere vrijwilligers van de Alzheimer afdeling DWO waren aanwezig.

In maart 2018 nam Gea Broekema, directeur/bestuurder van Alzheimer Nederland, afscheid vanwege gezondheidsklachten. Gea werd in september opgevolgd door Gerjoke Wilmink. JoAn Reinhoudt, coördinator Regionale activiteiten Zuid-Holland en Zeeland, verliet in juni Alzheimer Nederland om elders in een nieuwe baan van start te gaan. Helma de Vreede nam in september de functie van JoAn over.

Gea en JoAn zijn van grote betekenis geweest voor Alzheimer Nederland in het algemeen en voor de regionale afdeling DWO in het bijzonder. Het bestuur is hen daar dankbaar voor.

3: Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning

Het verslagjaar 2018 is een bewogen jaar geweest voor de Bezoekdienst Dementie. Nadat de coördinator van het eerste uur, Kristien Litjens, in 2017 te kennen had gegeven dat zij haar dienstverband wilde beëindigen, is het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO in overleg gegaan met Alzheimer Nederland en Participe Delft. Op basis van cijfermateriaal en de verwachte toename van mensen met dementie werd gezamenlijk vastgesteld dat het aantal aanvragen om ondersteuning in de thuissituatie vanaf het begin van de Bezoekdienst, in 2002, fors is gestegen en deze stijging naar verwachting zal doorzetten.

Besloten is het aantal uren van de nieuw aan te trekken coördinator uit te breiden van 12 uur naar 20 uur per week en het werkgeverschap te laten uitvoeren door Participe.

De inhoudelijke aansturing blijft de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO. Per 1 maart 2018 is Mirona van der Linde in dienst getreden als coördinator Bezoekdienst Dementie.

Op 11 april 2018 werd officieel afscheid genomen van Kristien Litjens, tijdens een speciale bijeenkomst waarbij mensen met dementie, hun mantelzorgers en de vrijwilligers van de Bezoekdienst aanwezig waren. Ook kwamen vele relaties om persoonlijk afscheid te nemen. Sinds de oprichting van de Bezoekdienst in 2002, was Kristien het gezicht en het hart van deze belangrijke vorm van ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Onder leiding van Kristien is de Bezoekdienst uitgegroeid tot een erkende- en gewaardeerde vorm van respijtzorg. Het bestuur is Kristien bijzonder dankbaar voor haar jarenlange toewijding en inzet. Kristien blijft als vrijwilliger verbonden aan de Alzheimer afdeling DWO, om een bijdrage te leveren aan de voorlichting over dementie.

De Bezoekdienst is vooral een handreiking naar de mantelzorger, zodat deze beter in staat is de zorg voor de partner of ouder met dementie langer vol te houden. Tevens kan deze ondersteuning het effect hebben dat de partner of ouder langer thuis kan blijven wonen. De Bezoekdienst is een laagdrempelige voorziening, omdat er geen diagnose of indicatie nodig is om voor hulp in aanmerking te komen. Dat betekent dat al vroeg in het proces, in de “niet-pluifase”, een vrijwilliger ingezet kan worden, waarmee de mogelijkheden voor de vrijwilliger toenemen om een relatie op te bouwen. De Bezoekdienst functioneert in de gemeenten Delft, Midden-Delfland en deels in Pijnacker-Nootdorp.

De cliënten.

In 2018 zijn in totaal 48 cliënten geholpen. Gaandeweg het jaar werd in 14 situaties de ondersteuning beëindigd, vanwege een verhuizing, overlijden of anderszins. De coördinator legde in het afgelopen jaar 37 huisbezoeken af, naar aanleiding van nieuwe hulpvragen. Op 31 december 2018 werd aan 34 cliënten hulp geboden, 17 cliënten stonden op de wachtlijst.

Mede door de vele kennismakingsbezoeken, die de nieuwe coördinator heeft afgelegd, is de Bezoekdienst weer op de kaart gezet, hetgeen tot veel nieuwe hulpvragen heeft geleid. Op pagina 14 treft u een gespecificeerd overzicht aan van de cijfers over het jaar 2018.

Mantelzorgondersteuning.

De Bezoekdienst is een belangrijke ondersteuning voor de mantelzorger. Sommige mantelzorgers willen zelf echter geen hulp aan huis, maar hebben wel behoefte aan een klankbord of iemand die kennis heeft van de dementieproblematiek en hen naar behoefte advies kan geven. In 2018 voerde de coördinator geregeld gesprekken met 8 mantelzorgers, voor een intensieve ondersteuning. Het totale aantal contacten bedroeg 190, in de vorm van persoonlijke gesprekken, telefonisch contact of via e-mail. De coördinator biedt mantelzorgers ook de mogelijkheid om een vrijwilliger in te schakelen, die uitsluitend met hen activiteiten onderneemt, ter ontspanning.

De vrijwilligers.

De Alzheimer afdeling DWO is voor de uitvoering van haar taken en activiteiten grotendeels afhankelijk van vrijwilligers. Het vinden en binden van vrijwilligers is een voortdurend aandachtspunt en vraagt een structurele investering van de coördinator en het bestuur. Door de vele kennismakingsgesprekken van de coördinator zijn veel nieuwe hulpaanvragen binnengekomen, zodat aan het eind van 2018 een fors tekort aan vrijwilligers bleek. Door een grote gezamenlijke inspanning van de coördinator, het bestuurslid PR & Communicatie van de Alzheimer afdeling DWO en de samenwerking met Participe (Vrijwilligerscentrale) zijn in het afgelopen jaar 22 intakegesprekken gevoerd met potentiële nieuwe vrijwilligers. Op 31 december 2018 waren in totaal 43 vrijwilligers actief voor de Bezoekdienst, 11 vrijwilligers namen in het afgelopen jaar om uiteenlopende redenen afscheid.

De werving van nieuwe vrijwilligers vond onder andere plaats via artikelen in de kranten van Delft en omgeving, sociale media, zoals Twitter, Facebook en LinkedIn. Diverse websites, waaronder de website van Delft voor Elkaar, NL voor Elkaar en WeHelpen.nl, waar plaatsing van vacatures mogelijk is, maar ook individuen benaderd kunnen worden.

Daarnaast via de communicatiekanalen van Delft voor Elkaar, de Nieuwsbrief van de Alzheimer afdeling DWO, via het netwerk, via de kerkbladen, via een algemene wervingstekst en tot slot via vacatures, gericht op individuele casuïstiek.

Scholing en contact met vrijwilligers.

Nieuwe vrijwilligers krijgen een introductie cursus aangeboden. Met behulp van een PowerPoint presentatie over "Omgaan met dementie" en een persoonlijk gesprek met elkaar worden de vrijwilligers toegerust voor hun werk. Voor alle vrijwilligers worden regelmatig scholingsbijeenkomsten georganiseerd aan de hand van een thema, waarbij het accent mede ligt op het uitwisselen van ervaringen. In 2018 zijn vijf bijeenkomsten georganiseerd. Individuele contacten tussen de coördinator en een vrijwilliger vinden zowel via de telefoon als via e-mail plaats. In het afgelopen jaar was er in totaal sprake van 830 contacten.

Nieuwsbrief.

In 2018 ontvingen de vrijwilligers van de Bezoekdienst maandelijks de digitale nieuwsbrief van de Alzheimer afdeling DWO, waarmee zij op de hoogte werden gehouden van in- en externe ontwikkelingen.

Samenwerking en Netwerken.

De nieuwe coördinator heeft in het kader van haar inwerkperiode veel tijd geïnvesteerd in de kennismaking met het netwerk in Delft en omgeving. Bovendien gaf de coördinator bij diverse informatiebijeenkomsten uitleg over de Bezoekdienst. Deze investering heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de bekendheid van de Bezoekdienst.

In 2018 is met name samengewerkt met Participe Delft, Buurtzorg, Careyn, Pieter van Foreest, Ontmoetingscentra, GGZ Delfland, Bureau Mantelzorgondersteuning Pijnacker-Nootdorp, SWOP, Stichting Welzijn Midden-Delfland.

Daarnaast heeft de coördinator het initiatief genomen tot samenwerking met de collega-coördinatoren in de DWO regio. In de gemeenten Westland, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland is eveneens sprake van een Bezoekdienst, waarbij vrijwilligers mensen met dementie in de thuissituatie bezoeken. Vitis Welzijn organiseert de Bezoekdienst in het Westland, de SWOP in Pijnacker-Nootdorp en Stichting Welzijn in Lansingerland.

In 2019 zal het overleg een vaste, structurele vorm krijgen, met als doel ervaringen en kennis uit te wisselen en te komen tot onderlinge afstemming zoals op het gebied van scholing.

Netwerkcontacten.

De coördinator heeft contact gelegd met en deelgenomen aan de volgende bijeenkomsten:

- Bestuursleden van de Alzheimer afdeling DWO
- Programmacoördinatoren van de Ontmoetingscentra in Delft
- Medewerkers Delft voor Elkaar, o.a. met de ouderenadviseurs, mantelzorg-consulent, Delftse Kaart, communicatiemedewerkers, vrijwillige inzet
- Medewerkers van SWOP, van het Steunpunt Mantelzorg, de Bezoekdienst en het Vrijwilligersbureau
- Bezoekdienst Lansingerland
- Personeelsbijeenkomst Participe, 3 maal
- Medewerkers Delft Support
- Medewerkers SWMD
- Mantelzorgcafé Pijnacker-Nootdorp
- Casemanagers Buurtzorg
- Telefonische kennismaking met casemanagers Pieter van Foreest en Careyn
- NIO overleg – Netwerk Informele Ondersteuning
- IZO/OO Informele Zorg Overleg/Opvoed & Opgroei Ondersteuning
- Symposium Ouderenmishandeling
- MDO Huisartsen
- Jubileumbijeenkomst Alzheimer afdeling DWO
- AVG bijeenkomst – Delft voor Elkaar
- Zorgmies
- La Porta Vitale

- Home Instead
- Bijeenkomst Financieel Misbruik van ouderen en kwetsbare ouderen
- Diaconie Protestantse gemeente Delft– Arianne Lodder

De coördinator heeft voorlichting gegeven en de Bezoekdienst vertegenwoordigd in de volgende vormen:

- Aanwezigheid in het Alzheimer Café Delft – 7 maal
- Voorlichting over de Bezoekdienst tijdens een pitch in het Parkinson Café
- Overleg met de voorlichters van de Alzheimer afdeling DWO
- Voorlichting over de Bezoekdienst voor de medewerkers van Ontmoetingscentrum Dock van Delft
- Voorlichting over de Bezoekdienst tijdens een gespreksgroep voor kinderen van de bezoekers van Ontmoetingscentrum Dock van Delft
- Voorlichting over de Bezoekdienst bij een informatiebijeenkomst in Ontmoetingscentrum Mozartlaan
- Voorlichting over de Bezoekdienst bij twee informatiebijeenkomsten voor mantelzorgers in Ontmoetingscentrum Vermeertoren
- Voorlichting over de Bezoekdienst bij de “Stamtafel” voor mantelzorgers, georganiseerd door Delft voor Elkaar
- Presentatie over de Bezoekdienst in huisartsenpraktijk Beukenlaan voor de praktijkondersteuners
- Uitzending via Stadsradio Delft
- Gezondheidsmarkt in Schipluiden

Bijeenkomsten voor vrijwilligers:

- **Januari:** Training voor nieuwe vrijwilligers
- **Februari:** Bijeenkomst: “Vragen rondom het levenseinde”
- **Juni:** Bijeenkomst: “Kennismaken met elkaar”
- **September:** Bijeenkomst: “Met zelfvertrouwen omgaan met mensen met dementie”, tevens bedoeld voor nieuwe vrijwilligers. Ook vrijwilligers van de Bezoekdienst Lansingerland sloten zich aan.
- **November:** Informeel samen de expositie: “Gezichten van Dementie” bezocht en gezellig koffie gedronken

Gevolgde cursussen en bijeenkomsten door de coördinator:

De coördinator heeft in het kader van deskundigheidsbevordering een aantal bijeenkomsten en cursussen gevolgd op het gebied van dementie:

- Cursusdag Dementie Carrousel in Bunnik
- Bezoeken aan het Alzheimer Café
- Veel gesprekken met het netwerk
- Informatieavond: “Dementie en het levenseinde” in november, in het Prinsenkwartier

Jaarcijfers 2018 – Bezoekdienst Dementie:

Vrijwilligers	Aantallen:
Aantal vrijwilligers per 31-12-2018	43
Aantal intakegesprekken met nieuwe vrijwilligers in 2018	22
Gestopte vrijwilligers in 2018	11
Aantal contacten met vrijwilligers (per mail, telefonisch of in gesprek, exclusief de intakegesprekken)	830
Mantelzorg	Aantallen:
Aantal gesprekken met mantelzorgers voor intensieve begeleiding (op kantoor of in de thuissituatie)	8
Aantal contacten met mantelzorgers (per mail, telefonisch of in gesprek, exclusief de gesprekken ten behoeve van een nieuwe hulpvraag)	190
Inzetten	Aantallen:
Aantal inzetten Delft e.o. per 31-12-2018	34
Delft	27
Pijnacker-Nootdorp	3
Midden-Delfland	4
Aantal gestopte inzetten in 2018 (wegens opname, verhuizing, overlijden, gestopte vrijwilliger of andere redenen)	14
Hulpvragen	Aantallen:
Huisbezoeken naar aanleiding van een hulpvraag	37
Delft	33
Pijnacker-Nootdorp	3
Midden-Delfland	1
Aantal niet gekoppelde hulpvragers per 31-12-2018	17
Mailing Bezoekdienst in 2018	Aantallen:
Inkomende e-mailberichten	1977
Verzonden e-mailberichten	1518

4: Voorlichting

Het belang van voorlichting over dementie neemt helaas nog steeds toe. Enerzijds door een stijging van het aantal mensen met dementie, anderzijds door een veranderende samenleving. De centrale overheid stuurt, mede door ingrijpende wijzigingen op het gebied van de sociale voorzieningen, aan op fundamentele veranderingen in de samenleving, waarbij de verzorgingsstaat plaats moet maken voor een participatiesamenleving.

De Alzheimer afdeling DWO stimuleert de participatie van mensen met dementie en streeft naar een Dementievriendelijke Samenleving, waarin mensen met dementie zolang en zo goed mogelijk mee kunnen blijven doen. Voorlichting over dementie is daarbij onontbeerlijk.

Bert van der Lende informeert VWO-scholieren.

De Alzheimer afdeling DWO wil zoveel mogelijk doelgroepen bereiken. Daartoe behoren onder andere bedrijven, professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties, beroepsgroepen zoals huisartsen, politie, brandweer, scholen, zowel BO, VO, MBO, HBO als WO en betrokkenen. Ervaring leert dat (vrijwilligers) organisaties, scholen en betrokkenen de weg naar de Alzheimer afdeling DWO goed weten te vinden.

Al blijft actief benaderen noodzakelijk. Vooral ook omdat er met name bij leden van migrantenorganisaties veel onbekendheid is met dementie. Daar is tevens veelal sprake van een groot taboe. In het afgelopen jaar is gebleken dat het ook problematisch is om voorlichting te geven bij bedrijven en (semi) overheid.

In 2018 moest de Alzheimer afdeling DWO helaas afscheid nemen van Marjon van Holst, bestuurslid met de portefeuille Voorlichting. Marjon kon vanwege haar gezondheid de werkzaamheden voor de afdeling DWO niet voortzetten. De taken van Marjon werden tijdelijk waargenomen door de voorzitter, waardoor het werk van het voorlichtingsteam kon doorgaan. De bestuursleden, maar zeker ook de voorlichters, vinden het heel jammer dat Marjon niet verder kon. We zullen haar missen.

Eind 2018 heeft het bestuur Steven Poll bereid gevonden om het werk van Marjon voort te zetten, het bestuur en de voorlichters wensen hem daar veel succes bij.

Het voorlichtingsteam van de Alzheimer afdeling DWO bestaat uit professionals uit de zorg, mantelzorgers en mensen die affiniteit hebben met het onderwerp. Allen worden gezien als vrijwilligers van de Alzheimer afdeling DWO. De Alzheimer afdeling DWO stimuleert de deelname aan congressen, ter bevordering van de deskundigheid en draagt daar financieel aan bij. In 2018 is het team van voorlichters, hoewel het aantal vrij constant is, verder uitgebreid. De vrijwilligers kwamen tweemaal bijeen. Eén bijeenkomst werd gehouden om elkaar te informeren en bij te praten over de verschillen en overeenkomsten, welke er zijn bij zowel de voorlichters als de verschillende groepen waaraan voorlichting wordt gegeven. Deze bijeenkomst werd opgeluisterd met een gezamenlijk diner.

De tweede bijeenkomst werd samen met Claudia Lemmens, vertegenwoordiger van de afdeling voorlichting van Alzheimer Nederland, gehouden en stond in het teken van nieuwe voorlichtingsmaterialen, zoals PowerPoint, sjablonen en filmpjes.

In 2018 is de uitreiking van de A5 informatiekaart: "Hoe herkent u iemand met dementie" gecontinueerd in de DWO regio. Alzheimer Nederland heeft de kaart mede ontwikkeld om op een aansprekende manier met instanties en particulieren in gesprek te komen over een dementievriendelijke wijze van omgaan met mensen met dementie.

Tenminste 1000 keer is dit gebeurd. Daarnaast zijn talloze brochures en folders overhandigd aan belangstellenden. Bij het overhandigen van de informatiekaart is door de Alzheimer afdeling DWO het aanbod gedaan om haar voorlichters voorlichting te laten geven aan de medewerkers. Door middel van het geven van presentaties, dan wel in de vorm van het houden van gesprekken met medewerkers, dan wel in de vorm van het houden van gesprekken met medewerkers aan "de koffietafel."

In het kader van de "Dementievriendelijke Gemeente" zijn in Delft de administratiekantoren, kerkelijke instanties, politieke partijen, fysiotherapeuten, deurwaarders, gezondheidscentra, ondernemersverenigingen, reisbureaus, evenals de eerder genoemde instanties benaderd.

De voorlichters hebben in 2018 voorlichting gegeven aan:

- de medewerkers van T-Zorg in Pijnacker
- de deelnemers aan de bijeenkomst: "Is het dementie of vergeetachtigheid?" in Delft
- de aanwezigen tijdens de thema-avond over een Dementievriendelijk Delft
- de deelnemers aan een verkiezingsdebat in Delft, georganiseerd door TOP
- de leden van de Heren Trimclub in Nootdorp
- de vrijwilligers van de sportvereniging RK DEO in Pijnacker
- de directie en managers van supermarkt Jumbo in Nootdorp
- de vrijwilligers van de Bezoekdienst van SWOP in Pijnacker-Nootdorp
- de leerlingen van Montaigne Lyceum Ypenburg, ten behoeve van de Maatschappelijke Stages. De leerlingen hebben diverse filmpjes gemaakt over dementie.
- de deelnemers aan de bijeenkomst: "Omgaan met dementie" in Hoek van Holland
- de vrijwilligers van de Zonnebloem over Samen Dementievriendelijk
- de medewerkers van T-Zorg in Midden-Delfland
- het personeel van de Plus-bus en Tafeltje Dekje
- de leden van de EHBO in Schipluiden
- de vrijwilligers van de Bezoekdiensten in Delft, Westland en Lansingerland
- de deelnemers aan de Senioren-dag in Naaldwijk
- de deelnemers aan Fit en Vitaal
- de leden van Probus in Monster
- de leden van Probus in Delft
- de vrijwilligers van de organisatie Golden Tenloop, tijdens de "Neuzenavond" in Delft
- de deelnemers aan de bijeenkomst: "Omgaan met dementie" in Maasland
- de deelnemers aan de bijeenkomst: "Omgaan met dementie" in Schipluiden
- de deelnemers aan de bijeenkomst: "Omgaan met dementie" in Den Hoorn
- de deelnemers aan de workshop, georganiseerd door Netwerk Kwetsbare Ouderen
- de aanwezigen bij de ALV van AV De Koplopers in Delft

De voorlichters waren in 2018 met een informatiestand aanwezig bij:

- een netwerkbijeenkomst voor professionals en vrijwilligers in Lansingerland
- de toneelvoorstelling: “Ma” in Westland Theater: “De Naald” in Naaldwijk
- een gezondheidsmarkt in woonzorgcentrum De Buytenweye in Delft
- Wereld Alzheimer Dag in het Reinier de Graaf Gasthuis in Delft
- Wereld Alzheimer Dag in Lansingerland, bij een voorstelling van Thomas Borggreffe
- Wereld Alzheimer Dag in Pijnacker-Nootdorp, bij een lezing van Hugo Borst
- de toneelvoorstelling: “De Vader” in Westland Theater: “De Naald” in Naaldwijk
- het Plusfestival in Naaldwijk
- de Golden Tenloop in Delft
- de expositie: “Gezichten van Dementie” in Delft
- het TU Delft Health College Hoofdzaken: “Leven met dementie”

Voorleesproject.

In 2018 kwam het succesvolle voorleesproject ten behoeve van de voorlichting aan kinderen tijdelijk tot stilstand, wegens omstandigheden. In 2019 zal weer op basisscholen voorgelezen worden uit het boek: “Oma’s hoofd is versleten”, geschreven en geïllustreerd door Marieke van Ditshuizen.

5: Public Relations en Communicatie

Digitale nieuwsbrief.

In 2018 is de nieuwsbrief wederom maandelijks verschenen, voor een belangrijk deel gevuld met nieuws vanuit Alzheimer Nederland of nieuws vanuit de Alzheimer afdeling DWO. De oplage van de nieuwsbrief is circa 1.300 stuks, dat vergt uiteraard een zorgvuldige vastlegging van de e-mailadressen van de abonnees, mede vanwege de invoering van de AVG; de Algemene Verordening Gegevensbescherming in mei 2018.

Alzheimer Nederland heeft de invoering van de AVG centraal voorbereid en uitgevoerd. Alle actuele data, reeds centraal geregistreerd, is door het landelijk bureau opgeslagen in het nieuwe CBR systeem Nexios, een goed beveiligd relatiebeheersysteem. De gegevens van vrijwilligers, die actief zijn bij de regionale Alzheimer afdelingen, zijn centraal ingevoerd. Vervolgens is door het regionale bestuurslid PR een account aangemaakt voor elke actieve vrijwilliger in de DWO regio, waarna een mail werd toegestuurd met de inlogcode en het wachtwoord, zodat een ieder zijn of haar persoonlijke gegevens kan inzien en wijzigen. De contactgegevens van de “eigen” relaties van de Alzheimer afdeling DWO zijn door het bestuurslid PR eigenhandig ondergebracht in het Nexios beheersysteem. In juni 2018 hebben de secretaris en het bestuurslid PR een cursus gevolgd over Nexios, georganiseerd door Alzheimer Nederland. Zij kunnen nu omgaan met het systeem en bewaren geen gegevens meer in andere systemen of in de eigen computer. De benodigde mailadressen worden nu nog maandelijks gedownload en na gebruik verwijderd.

Het bestuurslid PR maakte in 2018 een aantal e-mailadressen aan gevolgd door @alzheimerdwo.nl, met als doel de uniformiteit binnen de afdeling te vergroten.

Eind 2018 heeft de Alzheimer afdeling DWO jammer genoeg afscheid moeten nemen van Jan Reichgelt, wegens een verhuizing naar een andere provincie. Jan was sinds 2012 de webbeheerder en onderhield de DWO website als onderdeel van de landelijke website van Alzheimer Nederland. Deze taak wordt sinds december uitgevoerd door het bestuurslid PR en Communicatie. Zie: <https://www.alzheimer-nederland.nl/regios/delft-westland-oostland>

In 2018 hebben 3.200 mensen de website van de Alzheimer afdeling DWO bezocht, zij bekeken in totaal 16.400 pagina's. De nieuwsbrieven vanaf nummer 43 (januari) tot en met nummer 54 (december) telden in totaal 190 pagina's, een gemiddelde van 16 pagina's per nieuwsbrief. De nieuwsbrief wordt iedere maand tevens op de website geplaatst, zodat de inhoud ook toegankelijk is voor bezoekers van de website.

De aankondigingsflyers van de drie Alzheimer Cafés in de DWO regio worden tevens iedere maand opgenomen in de nieuwsbrief. Daarnaast wordt de flyer van het Alzheimer Café Delft door het bestuurslid PR en Communicatie verzonden naar 100 relaties via de mail en naar 20 relaties via de post. De PR vrijwilligers van de Alzheimer Cafés in het Westland en Lansingerland verspreiden deze aankondigingsflyers zelf in hun gebied.

In de afgelopen jaren zijn goede contacten met de pers opgebouwd, dat kwam in het twintig jarig jubileumjaar van de Alzheimer afdeling DWO goed tot uiting. Diverse regionale kranten publiceerden alle aankondigingsposters rond de jubileumbijeenkomst, de tentoonstelling: "Gezichten van Dementie" en tot slot de drie thema-avonden over dementie. Daarnaast publiceerde Delft op Zondag ook nog een aantal redactionele stukken en een interview met de voorzitter en de secretaris.

Huis-aan-huisblad Delft op Zondag publiceert alle mededelingen die worden toegestuurd. De Delftse Post en de Telstar bieden de Alzheimer afdeling DWO de mogelijkheid om zelf nieuwsfeiten en agendapunten in te voeren via hun website. Gedurende een jaar zijn de aankondigingen van het Alzheimer Café in Lansingerland, als proef, weergegeven op de monitor van de bibliotheek in Bergschenhoek.

"Mag ik Gaan?"
over
Levensende en Dementie

1 november 2018
20.00 uur

Onder leiding van Gijs Wanders
delen ervaringsdeskundigen en
professionals hun inzichten
rondom deze thema's

Anneli Lulgerhorst
— ervaringsdeskundige
Herman van Hoogdalem
— ervaringsdeskundige / kunstschilder
Louis Gussenhoven
— huisarts / SCEN arts
Margot van Acker
— verpleeg- en revalidatieridder
Lies Rutten
— dementieadviseur dementie
Wim van den Dool
— specialist ouderengeneeskunde

Prinsenkwartier
St. Agathaplein 4
Delft

Toegang gratis:
Aanmelden via e-mail
magikgaan@alzheimerdwo.nl
of
telefoon 06 30594695

De ruime aandacht in de media voor de diverse activiteiten die de Alzheimer afdeling DWO organiseerde ter gelegenheid van haar jubileum, bleef niet onopgemerkt.

Voor de thema-avond over het levensende en dementie met de titel: "Mag ik gaan?", trok veel belangstelling. Het bestuur moest zelfs tientallen mensen teleurstellen omdat de zaal vol was en mede op instructie van de brandweer niet meer mensen toegelaten mochten worden.

De tentoonstelling: "Gezichten van Dementie" is door meer dan 1.500 bezoekers bezocht, de drie thema-avonden werden in totaal door circa 250 gasten bijgewoond. Resultaten waarmee het bestuur zeer tevreden het jubileumjaar heeft afgesloten.

6: Alzheimer Cafés DWO

De Alzheimer afdeling DWO heeft drie Alzheimer Cafés binnen haar werkgebied. Het betreft Alzheimer Café Delft, Alzheimer Café Westland en Alzheimer Café Lansingerland. De Alzheimer Cafés vinden maandelijks plaats, met uitzondering van juli en augustus. Alzheimer Café Lansingerland is ook in december gesloten.

In 2018 is binnen het Ketenteam Pijnacker-Nootdorp besloten om te onderzoeken of mensen met dementie en hun mantelzorgers behoefte hebben aan een Alzheimer Café binnen hun eigen gemeente. In 2019 volgen verdere stappen, op basis van de onderzoeksresultaten.

Wat is het Alzheimer Café en voor wie is het bedoeld?

Het Alzheimer Café is een ontmoetingsplaats voor mensen met dementie, hun partners, familieleden, hulpverleners en andere belangstellenden. De doelstelling van het Alzheimer Café is voorlichting geven over de medische- en psychosociale aspecten van dementie en de gevolgen van de hersenziekte bespreekbaar maken in een informele sfeer, net als in een gewoon café. In Delft startte in 1999 het tweede Alzheimer Café van Nederland. Momenteel zijn er ruim 246 Alzheimer Cafés, verspreid over het gehele land.

Het concept Alzheimer Café wordt zowel in het binnen- als buitenland nog altijd gezien als uniek en waardevol. De betrokkenen van Alzheimer Café Delft ontvingen in het afgelopen jaar een Japanse delegatie, zij verrichtten onderzoek naar de Nederlandse hulpverlening bij dementie, in opdracht van hun regering. Daarnaast brengen studenten van de Technische Universiteit Delft of de Haagse Hogeschool geregeld een bezoek aan het Alzheimer Café. Velen hebben de intentie bij te dragen aan een kwalitatief beter leven voor mensen met dementie en/of hun mantelzorgers, door een bruikbaar hulpmiddel te ontwerpen.

Wat gebeurt er in het Alzheimer Café?

Het Alzheimer Café is een plaats waar bezoekers elkaar in een ongedwongen en gemoedelijke sfeer ontmoeten en ervaringen uitwisselen. De bijeenkomsten verlopen volgens een vaststaand stramien, onder regie van één van de vaste gespreksleiders. De inleiding wordt gehouden door een deskundige, gevolgd door een pauze van dertig minuten. De pauze biedt de bezoekers de gelegenheid om met elkaar of met de aanwezige hulpverleners in gesprek te gaan. Ook kunnen folders, brochures en boeken over dementie worden bekeken bij de uitgebreide informatietafel. Na de pauze wordt de bezoekers de mogelijkheid geboden om vragen te stellen aan de deskundige.

Alzheimer Nederland heeft in 2018 de bestaande handleiding Alzheimer Cafés herzien. In de herziene versie wordt minder waarde gehecht aan een vaststaand format, waardoor de programmacommissies meer vrijheid krijgen om een Cafébijeenkomst naar eigen inzicht en naar lokale behoeften vorm te geven.

De Alzheimer Cafés in de DWO regio vinden plaats op vaste avonden in de maand, in semi-openbare gebouwen. Elk jaar komt een aantal vaste onderwerpen aan de orde, zodat nieuwe bezoekers basisinformatie over dementie aangereikt krijgen. Daarnaast komen onderwerpen aan bod, die gericht zijn op nieuwe ontwikkelingen of lokale behoeften.

Samenwerking met andere instanties.

De Alzheimer Cafés werkten in 2018 samen met: GGZ Delfland, Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest, Careyn, Participe Delft, Delft voor Elkaar, Buurtzorg, Vitis Welzijn, Vierstroom, Laurens, Welzijn Lansingerland / Steunpunt Mantelzorg Lansingerland.

Ontwikkeling van de Alzheimer Cafés DWO.

Jaarlijks vindt een gezamenlijke bijeenkomst plaats voor de programmacommissieleden van de drie Alzheimer Cafés, met als doel de onderlinge samenwerking tussen de drie Cafés te versterken. Het uitwisselen van ervaringskennis met betrekking tot de inhoud, de organisatie en de publiciteit staat hierbij centraal. Een afvaardiging vanuit het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO is hierbij aanwezig.

Alzheimer Cafés DWO en het landelijke netwerk.

Bère Miesen, psychogerontoloog, is de grondlegger van de Alzheimer Cafés. Sinds 2010 zijn Dr. Miesen en Alzheimer Nederland samen merkhouders van het Alzheimer Café.

Beide partners stimuleren de ontwikkeling van de Alzheimer Cafés. In samenwerking met Dr. Miesen worden trainingen en workshops voor de gespreksleiders en vrijwilligers aangeboden. Daarnaast steunt Alzheimer Nederland de Alzheimer Cafés financieel door voorlichtingsmateriaal over dementie beschikbaar te stellen.

De Alzheimer Cafés DWO in 2018.

De drie Alzheimer Cafés in de DWO regio vormden in het afgelopen jaar een onmisbare schakel in de dementieketen. Voor meerdere mensen met dementie, mantelzorgers, familieleden en andere betrokkenen was het Alzheimer Café ook in 2018 een belangrijke ontmoetingsplaats. Velen waarderen deze ontmoetingsplaats zeer, hetgeen tot uiting komt in de beoordelingen en hun regelmatige bezoek.

Ieder Alzheimer Café heeft een eigen programmacommissie, de leden stellen gezamenlijk een jaarprogramma op met onderwerpen die deels worden aangedragen door bezoekers en deels door de commissieleden zelf. De programmacommissieleden hechten er veel waarde aan om onderwerpen te bespreken die bij de bezoekers leven. De evaluatieformulieren bieden de bezoekers de mogelijkheid om persoonlijke wensen op dit gebied kenbaar te maken. Daarnaast houden de commissieleden nieuwe ontwikkelingen op het gebied van dementie in de gaten.

Afgevaardigden van de drie Alzheimer Cafés kwamen in maart 2018 in Delft bijeen op uitnodiging van het bestuur. Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst werden onderlinge ervaringen en voornemens uitgewisseld. Ook werd gesproken over de bezoekersaantallen in de Cafés. Terwijl het aantal mensen met dementie toeneemt, is er geen sprake van een grotere toeloop van bezoekers. De programmacommissies houden zich bezig met de vraag hoe zij de doelgroep kunnen interesseren voor het Café. In 2018 verrichtte Laura Blaauwgeers, Alzheimer Café Lansingerland, een onderzoek onder de bezoekers. De resultaten treft u aan op pagina 28 en 29.

De drie Alzheimer Cafés functioneren allen volgens de opgestelde criteria door Bère Miesen en Alzheimer Nederland. De Alzheimer afdeling DWO prijst zich gelukkig met drie actieve, betrokken programmacommissies, die veel werk verzetten om de Alzheimer Cafés in de regio op een kwalitatief hoog niveau te houden.

Infotheek.

De Alzheimer afdeling DWO beschikt al vele jaren over een uitgebreide infotheek. Diverse boeken en dvd's over dementie kunnen worden geleend. De infotheek staat ter beschikking van de bezoekers aan het Alzheimer Café in Delft. Voortdurend wordt gezorgd voor nieuw en actueel materiaal. Vrijwilligers dragen zorg voor de infotheek en de informatietafels bij de Alzheimer Cafés. In Lansingerland voert Liesbeth Vreugdenhil al twaalf jaar deze taak uit.

Hierna volgen de individuele jaarverslagen van de drie Alzheimer Cafés.

Alzheimer Café Delft

Alzheimer Café Delft is in 1999 opgericht, in september 2019 bestaat het Café twintig jaar. De bijeenkomsten worden georganiseerd in het Hampshire Hotel Centre Delft, in de zalen Jazz en Blues op de eerste etage. De musici spelen in de lounge, hier is ook een tafel ingericht met informatiemateriaal. Achter het hotel is gratis parkeergelegenheid.

Het Alzheimer Café Delft heeft in het verslagjaar 2018 tien bijeenkomsten gehouden in het Hampshire Hotel Centre Delft. Het aantal bezoekers bedroeg gemiddeld 25 personen. Voorts waren er maandelijks gemiddeld 14 leden van de Alzheimer afdeling DWO aanwezig, vanuit het bestuur, de programmacommissie en de werkgroep.

In maart bezocht wethouder de Prez, van het gemeentebestuur Delft, de bijeenkomst. De wethouder trakteerde de aanwezigen op taart als blijk van dank voor de geleverde inspanningen door de Alzheimer afdeling DWO, die hebben geresulteerd in het behalen van het eerste predicaat Dementievriendelijke Regio in de provincie Zuid-Holland.

Wethouder de Prez werd na de Gemeenteraadsverkiezingen in maart opgevolgd door wethouder Schrederhof. Zij was in oktober, vergezeld van een ambtenaar, aanwezig in het Alzheimer Café om kennis te maken met de bezoekers en de vrijwilligers.

Isabel den Engelsman, beleidsmedewerker en trainer bij de GGZ Delfland, afdeling Doelpreventie, heeft haar aandacht en werkzaamheden verplaatst naar het Alzheimer Café in Lansingerland. Met ingang van 1 september 2018 eindigde haar betrokkenheid bij de organisatie van het Alzheimer Café in Delft, als lid van de programmacommissie en als gespreksleider. Mieke Klein, consulent mantelzorg bij Steunpunt Mantelzorg, moest zich terugtrekken uit de programmacommissie als vertegenwoordiger van Delft voor Elkaar, omdat haar tijdelijke arbeidscontract niet werd verlengd. Sonja Koelewijn, Participe, neemt tijdelijk de opengevallen plaats in de programmacommissie in.

Christina Flies heeft haar hulp en bijstand vanuit de werkgroep van het Alzheimer Café moeten beëindigen, vanwege drukke werkzaamheden in het Erasmus Medisch Centrum.

Bijeenkomsten.

In 2018 werden tien reguliere bijeenkomsten georganiseerd.

De volgende onderwerpen kwamen aan de orde:

Januari: Huisarts en Dementie.

Deskundige: een huisarts.

Gemiddelde beoordeling bezoekers: 7.4

Aantal bezoekers: 25

Februari: Bewegen en Dementie.

Deskundige: een psychomotorisch therapeut, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.

Gemiddelde beoordeling bezoekers: 7.3

Aantal bezoekers: 25

Maart: Vormen van Dementie.

Deskundigen: twee geriatrische verpleegkundigen van het Reinier de Graaf Gasthuis.

Beoordeling bezoekers: 8.9

Aantal bezoekers: 35

April: Na de diagnose.

Deskundige: een deskundige verlies en rouwbegeleiding, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.

Beoordeling bezoekers: 7.3

Aantal bezoekers: 42

Mei: Stress laat je los.

Deskundige: een medewerker van de GGZ Delfland, afdeling Doelpreventie.

Beoordeling bezoekers: 8

Aantal bezoekers: 33

Juni: Wanneer verhuizing naar het verpleeghuis in zicht is.

Deskundige: een zorgbemiddelaar, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.

Beoordeling bezoekers: 8.1

Aantal bezoekers: 40

September: Meer dan vergeetachtigheid.

Deskundige: een klinisch geriater, verbonden aan het Reinier de Graaf Gasthuis te Delft.

Beoordeling bezoekers: 9.1

Aantal bezoekers: 50

Oktober: Hoe blijf je in balans?

Deskundige: een medewerker van de GGZ Delfland, afdeling Doelpreventie.

Beoordeling bezoekers: 8.5

Aantal bezoekers: 41

November: Dementie en onbegrepen of problematisch gedrag.

Deskundige: een sociaal psychiatisch verpleegkundige, verbonden aan de GGZ Delfland.

Beoordeling bezoekers: is niet geregistreerd.

Aantal bezoekers: is niet geregistreerd.

December: Hoe regel je het juridisch goed?

Deskundige: een notaris was uitgenodigd, zij verscheen echter niet.

Beoordeling bezoekers: 7.3

Aantal bezoekers: 15

Hoogtepunten.

Tijdens de bijeenkomst van januari was er sprake van een open en duidelijk gesprek tussen de huisarts en de bezoekers. De huisarts, die tevens kaderarts Ouderengeneeskunde is, ging uitstekend om met de vragen uit de zaal.

Bijzondere gebeurtenissen. Door het wegblijven van de notaris in de bijeenkomst van december kon het gespreksthema niet behandeld worden. In plaats daarvan hebben de gespreksleiders Bart Beck en Anja Loos een open vraag- en antwoorduitwisseling met de bezoekers gehouden, die door allen als zeer goed werd beoordeeld.

Gespreksleiders.

Drie gespreksleiders zijn betrokken bij het Alzheimer Café in Delft, bij toerbeurt leiden zij de bijeenkomsten. De gespreksleiders zijn ervaren professionals, werkzaam in de zorg: Bart Beck, Isabel den Engelsman tot 1 september en Anja Loos. Anja is in april gestart als gespreksleider, zij heeft de scholing tot gespreksleider gevolgd bij Alzheimer Nederland.

Programmacommissie.

De leden van de programmacommissie kwamen in 2018 tweemaal in vergadering bijeen om de bijeenkomsten inhoudelijk voor te bereiden. De leden vertegenwoordigen de organisaties: Zorginstellingen Pieter van Foreest, Participe, Delft voor Elkaar, GGZ Delfland, Buurtzorg.

De programmacommissie bestaat uit:

* **Bart Beck**, voorzitter – GZ psycholoog, verbonden aan de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest en aan het Leids Universitair Medisch Centrum aan de opleiding tot specialist Ouderengeneeskunde. (SOOL/LUMC)

* **Anja Loos** – wijkverpleegkundige en casemanager dementie Buurtzorg, team Delft West.

* **Monica Plooy** – programmacoördinator Ontmoetingscentrum Mozartlaan van de Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.

* **Isabel den Engelsman** – beleidsmedewerker en trainer, verbonden aan de GGZ Delfland, afdeling Doelpreventie. Isabel is met ingang van 1 september gestopt. Haar opvolger is:

* **Ayan Boxhoorn-Hassan** – beleidsmedewerker en trainer, verbonden aan de GGZ Delfland, afdeling Doelpreventie.

* **Joop Vonk** – coördinator Alzheimer Café Delft en vrijwilliger in Ontmoetingencentrum Mozartlaan

Public Relations.

Op het gebied van PR dienen onderscheiden te worden, het programma jaaroverzicht waarin data en gespreksthema's globaal worden vermeld en het affiche dat maandelijks wordt opgemaakt met een korte uitwerking en toelichting op het gespreksthema. De teksten van beide documenten worden op speciaal daarvoor ontworpen papier van Alzheimer Nederland afgedrukt. Deze originelen worden per post aan negen verwante instanties in de regio Zuid-Holland toegezonden.

Circa 110 exemplaren worden maandelijks verstuurd naar instanties binnen Delft en Den Hoorn. Het betreft publiek toegankelijke gebouwen, zoals het Reinier de Graaf Gasthuis, GGZ Delfland, verpleeghuizen, Ontmoetingscentra, praktijk- en wachtruimtes bij huisartsen, woonzorgcentra, gemeentelijke wijkcentra.

Voorts worden de genoemde documenten per e-mail gezonden aan circa 80 individuen, die zich hebben aangemeld en aan de kantoren van Buurtzorg Nederland in Delft en omstreken. Ook wordt elke maand het affiche van de bijeenkomst geplaatst op Facebook. Vermeldenswaard is bovendien dat Stadsradio Delft elke dinsdag voorafgaand aan de maandag waarop het Alzheimer Café plaatsvindt, mededeling doet van het gespreksthema van die avond. Ook worden regelmatig betrokkenen van het Café of bestuursleden geïnterviewd.

Vrijwilligers.

In 2018 waren vijf vrijwilligers actief in het Alzheimer Café. Organisatorisch gezien zijn zij ingedeeld bij de Werkgroep. De gastvrouwen en gastheer zijn betrokken bij de inrichting van de zaal, de ontvangst en de begeleiding van de bezoekers, de koffie- en theevoorziening en bij het opruimen van de zaal na afloop van de bijeenkomst. Daarnaast verzorgen twee gastvrouwen de informatietafel, de Infotheek en de uitleen van leesboeken.

De werkgroep bestaat uit:

- * **Joop Vonk** – coördinator en gastheer
- * **Connie van Vuuren** – gastvrouw en beheerder van de infotheek en de boeken-uitleen
- * **Cobie van Duijn** – gastvrouw
- * **Kelly Wols** – gastvrouw
- * **Parwin Heidari** – gastvrouw en medebeheerder van de infotheek.

Tot slot is er de muzikale ondersteuning, verzorgd door twee duo's, die om beurten de avonden met hun muziek opluisteren. De musici treden op voorafgaand aan de eerste gespreksronde, gedurende de pauze en na afronding van de tweede gespreksronde.

Alzheimer Café Westland te Naaldwijk

Alzheimer Café Westland is in 2002 opgericht en wordt georganiseerd in Dienstencentrum Hof van Heden in het centrum van Naaldwijk. De bijeenkomsten worden gehouden in een ruime zaal, waar tevens een bar aanwezig is en ruimte voor een informatietafel. Hof van Heden is goed te bereiken, zowel met de auto als met het openbaar vervoer.

Bijeenkomsten.

In 2018 werden tien bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens de maanden juli en augustus vonden geen bijeenkomsten plaats. De volgende onderwerpen kwamen aan de orde:

Januari: Als opname in zicht komt.

Deskundigen: medewerkers van Stichting Zorginstellingen Pieter van Foreest.

Aantal bezoekers: 35

Februari: Juridische aspecten.

Deskundige: een notaris.

Aantal bezoekers: 41

Maart: Intimiteit en dementie.

Deskundige: een specialist in verlies en rouwbegeleiding.

Aantal bezoekers: 27

April: Domotica bij dementie.

Deskundigen: meerdere specialisten.

Aantal bezoekers: 45

Mei: Logopedie en dementie.

Deskundige: een logopediste.

Aantal bezoekers: 17

Juni: Gedragsveranderingen bij dementie.

Deskundige: een sociaal psychiatrisch verpleegkundige.

Aantal bezoekers: 60

September: Het niet pluisgevoel.

Deskundige: een huisarts.

Aantal bezoekers: 24

Oktober: Als je de diagnose krijgt.

Deskundigen: een mevrouw met de ziekte dementie, vergezeld van haar echtgenoot.

Aantal bezoekers: 35

November: Vormen van dementie.

Deskundige: een specialist ouderengeneeskunde.

Aantal bezoekers: 62

December: Wat doen we met de feestdagen?

Deskundige: een casemanager.

Aantal bezoekers: 25

Bezoekers.

Het hele jaar door ontvangt Alzheimer Café Westland nieuwe bezoekers. Het merendeel is mantelzorger van een naaste met dementie of een vermoeden van dementie. Regelmatig zijn enkele mensen aanwezig, die zelf dementie hebben.

Daarnaast wordt elke maand een aantal hulpverleners ontvangen. In 2018 ontving het Alzheimer Café in totaal 371 bezoekers, gemiddeld 37 bezoekers per bijeenkomst. Tijdens de Cafébijeenkomsten wordt aan de bezoekers gevraagd om een evaluatiebriefje in te vullen en tevens suggesties te doen voor nieuwe gespreksonderwerpen. Gemiddeld genomen worden de bijeenkomsten met een 8+ gewaardeerd.

Gespreksleiders.

Alzheimer Café Westland heeft drie gespreksleiders, zij hebben allen de cursus voor gespreksleider gevolgd.

Programmacommissie.

In de programmacommissie zijn medewerkers van de volgende zorgorganisaties vertegenwoordigd: Pieter van Foreest, Careyn, Buurtzorg en GGZ Delfland. De programmacommissie kwam vier maal bijeen om mede aan de hand van de evaluatiebriefjes, ingevuld door de bezoekers, een evenwichtig jaarprogramma op te stellen. In 2018 hebben zich geen wisselingen voorgedaan in de samenstelling van de programmacommissie.

Public Relations.

Maandelijks ontvangen circa 275 mensen, die zich hiervoor hebben aangemeld, een digitale uitnodiging voor de bijeenkomst. Daarnaast plaatsen diverse lokale en regionale kranten gratis een aankondiging van de bijeenkomst, met vermelding van het onderwerp. Ook hangen in huisartspraktijken en op andere publieke plaatsen flyers met het programma. Het programma wordt tevens op de website van de Alzheimer afdeling DWO vermeld.

Bijzonderheden.

Een plaatselijke bloemist levert al meer dan zestien jaar maandelijks vier boeketten die uitgedeeld mogen worden in het Alzheimer Café.

Alle deskundigen, die een inhoudelijke bijdrage leveren aan de Cafébijeenkomsten, doen dat geheel belangeloos. Het kost tot nu toe geen moeite om deskundigen te vinden die mee willen werken aan het Alzheimer Café, allen zijn afkomstig uit de regio.

Hoogtepunten.

Twee Cafébijeenkomsten trokken veel bezoekers in 2018:

Gedragverandering bij dementie: 60 bezoekers woonden deze bijeenkomst bij. Een sociaal psychiatrisch verpleegkundige van de GGZ Delfland verzorgde de inhoud, er ontstond een goede interactie met veel respect naar elkaar toe. Het thema stond reeds gepland voor december 2017, maar vanwege extreem weer kon die avond niet doorgaan.

Vormen van dementie: 62 bezoekers waren aanwezig bij de bijeenkomst, waarin een specialist Ouderengeneeskunde vertelde over de diverse vormen van dementie.

De hoge opkomst, maar ook de reacties en de evaluatiegegevens maken duidelijk dat deze onderwerpen sterk leven bij de bezoekers en een plaats behoeven in het jaarprogramma.

Alzheimer Café Lansingerland te Bergschenhoek

Alzheimer Café Lansingerland is in 2006 opgericht en wordt georganiseerd in de ruimte "Ontmoet!" in het multifunctionele gebouw De Stander, Wilhelminastraat 1a in Bergschenhoek. Parkeergelegenheid is beschikbaar in de omliggende straten.

Bijeenkomsten.

In 2018 werden negen bijeenkomsten georganiseerd, met de volgende onderwerpen:

Januari: Wat is dementie?

Deskundige: een klinisch geriater, werkzaam in het Haven Ziekenhuis te Rotterdam.

Aantal bezoekers: 30 + 10 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Februari: Hoe wordt de diagnose dementie gesteld?

Deskundige: een specialist van de geheugenpoli.

Aantal bezoekers: 10 + 9 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Maart: Muziekavond.

Musici: Guus Bok en Rico Hop.

Aantal bezoekers: 15

April: Boekbespreking: "Dan wappert mijn hart naar je toe."

Deskundige/auteur: Janneke Harmsen, mantelzorger.

Aantal bezoekers: 20 + 10 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Mei: Zinvolle dagbesteding voor de mens met dementie.

Deskundigen: medewerkers van diverse organisaties.

Aantal bezoekers: 12 + 8 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Juni: Omgaan met veranderend gedrag.

Deskundige: een psycholoog.

Aantal bezoekers: 27 + 10 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

September: Je staat er niet alleen voor.

Deskundige: een casemanager.

Aantal bezoekers: 17 + 11 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Oktober: Belangenbehartiging en dementie.

Deskundige: vrijwilliger van Alzheimer Nederland.

Aantal bezoekers: 18 + 8 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

November: Dementie en zingeving.

Deskundige: een psycholoog.

Aantal bezoekers: 15 + 9 vrijwilligers, leden van de programmacommissie, gasten.

Bezoekers.

In 2018 werden de bijeenkomsten in Alzheimer Café Lansingerland door gemiddeld 20 tot 30 mensen bezocht. Dit lijkt iets lager te liggen dan in 2017, het is niet echt duidelijk waardoor dit komt. Wel is er veel variatie in het aantal bezoekers, het bezoekersaantal tijdens de muziekaft van maart viel tegen, ondanks dat er speciale flyers voor waren uitgedeeld.

De filmavond, ter gelegenheid van Wereld Alzheimer Dag, trok net als vorig jaar juist veel bezoekers, in totaal 60. De film "The Leisure Seeker" werd getoond.

De Cafébijeenkomsten werden in 2018 met name bezocht door mantelzorgers, twee tot vijf van hen veelal vergezeld van een partner met dementie. Daarnaast bezochten familieleden, vrienden en buren van mensen met dementie het Alzheimer Café. Ook waren elke maand een aantal professionals aanwezig.

De leden van de programmacommissie weten dat het Alzheimer Café relevant kan zijn voor een veel grotere groep dan de groep huidige bezoekers. Rond de zomer van 2018 heeft de commissie een onderzoek uitgevoerd om te achterhalen welke barrières er zijn om het Alzheimer Café te bezoeken en te begrijpen welke thema's voor potentiële bezoekers het meest relevant zijn. De uitkomsten zijn gebruikt als input voor het opstellen van het programma voor 2019. Op pagina 28 en 29 vindt u de resultaten van het onderzoek.

Gespreksleiders.

De leden van de programmacommissie vervulden bij toerbeurt de rol van gespreksleider.

De "opening en sluiting" van de avond werd soms verzorgd door de gespreksleider en soms door een ander lid van de programmacommissie. Tijdens de samenstelling van het programma werden de rollen voor gespreksleider verdeeld.

Programmacommissie.

De programmacommissie bestaat uit zes leden. Ten behoeve van de organisatie van het Alzheimer Café is er sprake van een samenwerkingsverband tussen de Alzheimer afdeling DWO, Laurens De Oudelandse Hof, Vierstroom, Coördinatiepunt Zorg, GGZ Delfland, Welzijn Lansingerland / Steunpunt Mantelzorg Lansingerland.

De vaste vertegenwoordigers van deze organisaties kwamen in 2018 vier maal bijeen. Isabel den Engelsman werd in juni officieel verwelkomd.

De programmacommissie bestaat uit:

- GGZ Delfland – Isabel den Engelsman
- Laurens – Corrina Gravesteijn
- Vierstroom/Coördinatiepunt Zorg – Merlaine de Jong
- Welzijn Lansingerland Mantelzorg – Linda Jukema, coördinator van het Café
- Vrijwilligers: Jannie Rodenburg, Laura Blaauwgeers

Public Relations.

Het programmaboekje voor het gehele jaar 2018 werd in het najaar van 2017 opgesteld. Het is per post verzonden aan de mantelzorgers en mensen met dementie. Daarnaast werd het boekje door de leden van de programmacommissie in hun eigen organisatie onder de aandacht gebracht. Ook werd het programmaboekje zowel in december als in augustus rondgebracht bij de huisartsen. Het programma werd maandelijks in de plaatselijke krant, in kerkbladen en het blad van Laurens geplaatst. Daarnaast werd er maandelijks een mailing gestuurd naar instanties en huisartsen, vergezeld van een aankondigingsposter met het betreffende onderwerp van de maand. Deze posters werden eveneens opgehangen in de dienstencentra en de verzorgings- en verpleeghuizen.

Vrijwilligers.

Drie tot vier vrijwilligers zijn aanwezig bij het Alzheimer Café. Twee van hen zijn ook vrijwilliger bij de Mantelzorg Vervangende Dienst. De taken van de vrijwilligers bestaan uit het helpen met de voorbereidingen in de zaal, het ontvangen van de bezoekers en het contact leggen met hen, maar ook het bijsturen van de praktische organisatie waar nodig. Het beheer van de informatietafel is in handen van een vaste vrijwilliger. Daarnaast verzorgt een speciale vrijwilliger elke maand de muzikale begeleiding op de piano. Zij speelt bij aanvang van de bijeenkomst en in de pauze.

Informatie over het Bezoekersonderzoek, uitgevoerd in Alzheimer Café Lansingerland:**Onderzoeksdoel:**

- Achterhalen wat voor niet-bezoekers van het Alzheimer Café de barrières zijn om te komen.
- Achterhalen welke thema's het meest aansprekend zijn. (onder niet-bezoekers en bezoekers)

Methode:

- Link naar online vragenlijst onder mailinglijst Steunpunt Mantelzorg. (n=31)
- Papieren vragenlijst, ingevuld tijdens het Alzheimer Café in juni 2018 en op de Filmavond in het kader van Wereld Alzheimer Dag in september 2018. (n=40)

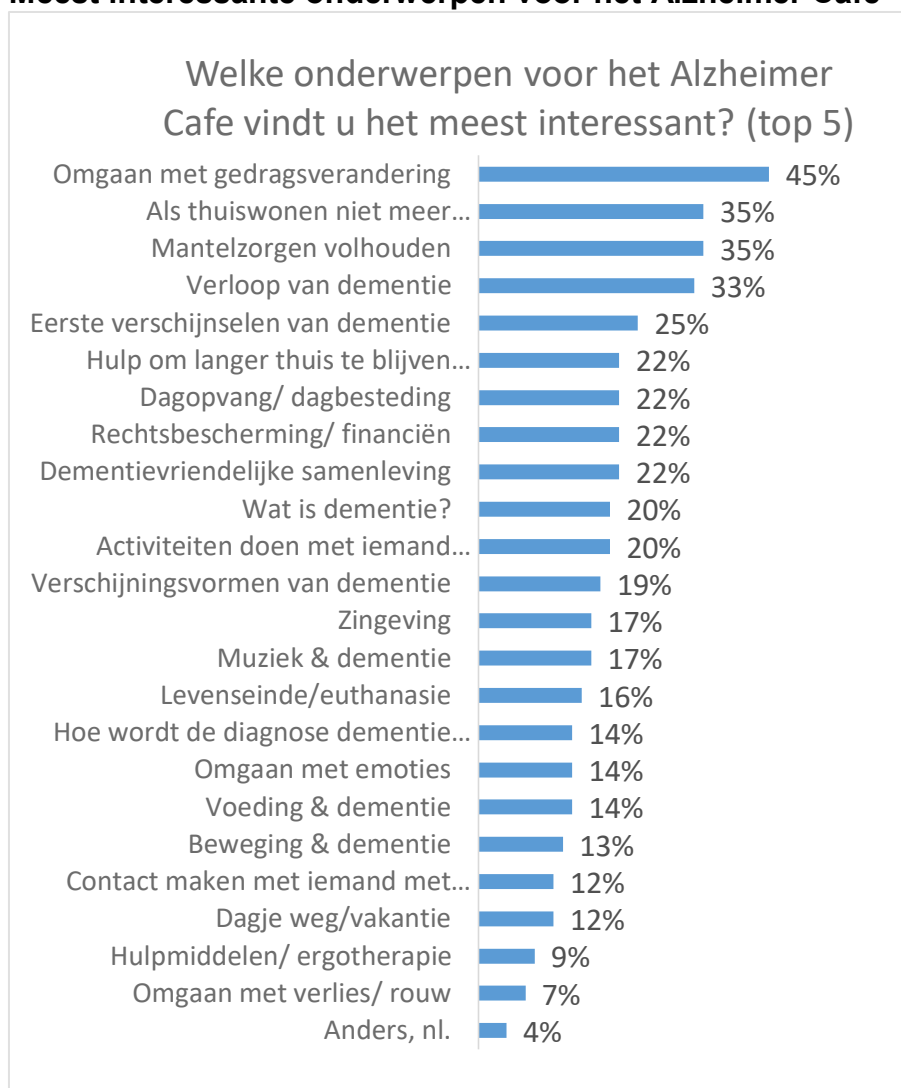
Conclusie/aanbevelingen:

- Het Alzheimer Café wordt met name niet (meer) bezocht omdat men er geen behoefte aan heeft of het niet relevant vindt.
- [Kans om toegevoegde waarde van het Alzheimer Café duidelijker te maken, om meer bezoekers te trekken.](#)
- Qua invulling heeft een gesprek met een expert, hulpverlener of mantelzorger duidelijk de voorkeur boven minder inhoudelijke invullingen, zoals een film of een muziekavond.

- Het voorstel is om vooral inhoudelijke avonden te plannen in 2019. (dat is gebeurd)
- Mensen hebben een duidelijke interesse in bepaalde onderwerpen. (zie onderstaande lijst)
- Het voorstel is om het programma van 2019 op te stellen aan de hand van de interesselijst. (dat is gebeurd)
- De huidige communicatiewijze omtrent het Alzheimer Café voldoet, de mensen willen graag geïnformeerd worden via:
 - Een stukje in huis-aan-huisblad De Heraut en per e-mail vanuit het Steunpunt Mantelzorg. (maandelijks)
 - Het jaarprogramma via een e-mailbericht en via de post.

Meest interessante onderwerpen voor het Alzheimer Café

Algemene top 10:

- 1: Gedragsverandering
- 2: Opname
- 3: Mantelzorgen volhouden
- 4: Verloop van dementie
- 5: Eerste verschijnselen
- 6: Langer thuis wonen
- 7: Dagbesteding
- 8: Rechtsbescherming
- 9: Dementievriendelijke samenleving
- 10: Wat is dementie/ verschijningsvormen

Het totale rapport en de vragenlijst zijn verkrijgbaar bij Laura Blaauwgeers, te bereiken via laura.blaauwgeers@planet.nl Laura is als vrijwilliger actief bij Alzheimer Café Lansingerland.

7: Dementievriendelijke Samenleving

Dementie raakt steeds meer mensen, direct of indirect. Openheid over dementie is van het grootste belang om de kennis over deze hersenziekte te vergroten en schaamte en een isolement te voorkomen bij hen die het treft.

Alzheimer Nederland zet zich in om te komen tot een Dementievriendelijke Samenleving; een samenleving waarin mensen met dementie begrip ondervinden en worden aangesproken op hun mogelijkheden om zolang mogelijk actief deel te kunnen nemen. Een samenleving waarin mantelzorgers volop steun en hulp ervaren.

De kenmerken van een Dementievriendelijke Samenleving zijn:

- De samenleving is solidair met de mens met dementie en de mantelzorger
- De samenleving heeft kennis van dementie
- De samenleving weet hoe om te gaan met dementie

Voorlichting over dementie is daarbij van essentieel belang. Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO heeft voorlichting als speerpunt van haar beleid gekozen.

In navolging van het overheidsrapport: "Op weg naar een dementievriendelijke samenleving", is in 2016 de landelijke campagne: "Samendementievriendelijk" van start gegaan.

www.samendementievriendelijk.nl

De vijfjarige campagne heeft tot doel de Nederlandse samenleving daadwerkelijk dementievriendelijk te maken. De uitvoering is in handen van een speciaal campagne team.

Via de website www.samendementievriendelijk.nl kan een training worden gevolgd.

Inmiddels zijn er trainingen over dementie ontwikkeld voor diverse beroeps- en doelgroepen. Daarnaast worden korte televisiefilmpjes en radiospotjes uitgezonden om een breed publiek te informeren over dementie en hoe om te gaan met mensen die de hersenziekte hebben. De campagne wordt in 2020 geïntegreerd in het aanbod van Alzheimer Nederland. Het bestuurslid Voorlichting gaat in 2019 in gesprek met de speciaal getrainde campagne-medewerkers in de DWO regio om hen te interesseren voor de voorlichtingsactiviteiten van de Alzheimer afdeling DWO.

Maatschappelijke betrokkenheid.

In 2018 is op initiatief van Atletiekvereniging De Koplopers in Delft de structurele samenwerking voortgezet tussen Zorgboerderij BuitenGewoon, Stichting Vrienden van de Bieslandhof, Herman Broerencollege, Alzheimer afdeling DWO en AV De Koplopers. Een Maatschappelijke Commissie, bestaand uit leden van de sportvereniging, maakte in samenspraak met de organisaties een jaarplan. AV De Koplopers stelt denkkracht, menskracht en financiële ondersteuning beschikbaar. De Alzheimer afdeling DWO mocht in 2018 een cheque van € 1.000 in ontvangst nemen tijdens de Golden Tenloop. Dit mooie bedrag stelde de Alzheimer afdeling DWO in staat om technische middelen aan te schaffen voor de voorlichters, zodat zij altijd beschikken over apparatuur waarmee ze vertrouwd zijn. Tijdens de ALV van De Koplopers werd een presentatie over dementie gehouden, met behulp van de nieuwe apparatuur.

Sportshirts.

De jarenlange maatschappelijke betrokkenheid van Hockeyvereniging RingPassDelft kwam ook in het afgelopen jaar weer op bijzondere wijze tot uiting. De leden van het RingPassDelft Dames Veteranenteam spelen in een opvallend wedstrijdshirt. Op het shirt is namelijk het

logo en de naam van de Alzheimer afdeling DWO afgedrukt. De Alzheimer afdeling DWO streeft naar meer openheid over dementie, de prominente naamsvermelding op de shirts levert daar een waardevolle bijdrage aan. Daarnaast draagt RingPass bij aan een Dementievriendelijke Samenleving. Eind 2018 werden de voorzitter en de secretaris uitgenodigd in het clubhuis, om een cheque van de RingPass dames in ontvangst te nemen. De ontvangen gift wordt gebruikt voor de aanschaf van kinderboeken over dementie.

De Alzheimer afdeling DWO ervaart ieder jaar weer veel betrokkenheid vanuit de samenleving, zo ontving het Alzheimer Café in Delft giften in geld en natura voor de organisatie van de bijeenkomsten, leverde een bloemenwinkel in Naaldwijk weer maandelijks meerdere boeketten om uit te delen in het Alzheimer Café in het Westland en zorgde de redactie van het huis-aan-huisblad De Heraut, iedere maand voor een wervende aankondiging van het Alzheimer Café in Lansingerland en extra publiciteit rond Wereld Alzheimer Dag.

Specsavers Delft maakte eind 2018 bekend dat zij gedurende het gehele jaar 2019 actie voeren voor het Alzheimer Café in Delft. Voor elke klant die een bril of hoortoestel koopt, doneert de winkel een vast bedrag aan Stichting Specsavers Steunt. Deze Stichting reikt begin 2020 het gespaarde bedrag uit aan Alzheimer Café Delft.

Het bestuur van de Alzheimer afdeling DWO waardeert de vele uitingen van betrokkenheid zeer en dankt allen die in 2018 een bijdrage hebben geleverd, om het leven van mensen met dementie en hun mantelzorgers te veraangename.

8: Wereld Alzheimer Dag

Ieder jaar wordt op 21 september wereldwijd aandacht gevraagd voor dementie en de ingrijpende gevolgen van deze hersenziekte voor de betrokkene zelf, maar ook voor zijn of haar naasten. In het verleden nam de Alzheimer afdeling DWO veelal het initiatief om een activiteit te organiseren, met als doel dementie regio-breed onder de aandacht te brengen. Sinds de laatste jaren komen echter diverse lokale initiatieven tot uitvoering. Het bestuur van de Alzheimer afdeling juicht deze ontwikkeling toe, samen bereiken we immers meer.

Op landelijk niveau was er sprake van een unieke gebeurtenis. Ter gelegenheid van Wereld Alzheimer Dag werd voor het eerst een bijeenkomst door en voor mensen met dementie georganiseerd in Radio Kootwijk. De aanwezigen hebben daarbij een Manifest opgesteld.

Wereld Alzheimer Dag 2018 in de regio.

Cobie van Duijn en Marien van den Berg

In de gemeente Delft: op verzoek en in samenwerking met de afdeling Geriatrie van het Reinier de Graaf Gasthuis, werd op 21 september een ruime stand met informatie over dementie in de centrale hal van het ziekenhuis ingericht en bemand door de voorlichters Cobie en Marien van de Alzheimer afdeling DWO. De medewerkers van de afdeling Geriatrie deelden zakjes met Vergeet-me-niet-zaadjes uit aan de patiënten en de bezoekers, om de aandacht te vestigen op dementie.

Medewerkers van Ontmoetingscentrum Vermeertoren, onderdeel van Pieter van Foreest, boden belangstellenden de mogelijkheid om door middel van de Virtual Reality Brill, oftewel de Dementiebril, te ervaren wat het betekent als je dementie hebt.

In de gemeente Westland: werd in 2018 geen specifieke activiteit georganiseerd door de lokale organisaties. In het Westland Theater; "De Naald" was echter wel de succesvolle voorstelling: "De Vader" te zien, met een glansrol voor Hans Croiset. In de voorstelling staan een vader en dochter centraal, bij de vader openbaart zich Alzheimer. De voorstelling werd ter gelegenheid van Wereld Alzheimer Dag nogmaals in enkele theaters gespeeld. Ruim 220 mensen woonden de voorstelling in Naaldwijk bij, de Alzheimer afdeling DWO was vertegenwoordigd met een informatiestand.

In de gemeente Lansingerland: werd op 24 september de voorstelling: "De Bovenkamer" gespeeld, door acteur en geestelijke verzorger Thomas Borggreffe, in het gemeentehuis. Ruim 80 belangstellenden waren aanwezig, zij konden tevens gebruik maken van een informatiemarkt. De organisatie was in handen van diverse organisaties, verbonden in de Dementieketen Lansingerland. De wethouder van Zorg en Welzijn opende de bijeenkomst samen met de ketenregisseur. De Alzheimer afdeling DWO was vertegenwoordigd bij de informatiemarkt, de bezoekers toonden veel aandacht voor het voorlichtingsmateriaal.

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp: gaf Hugo Borst op 5 september een lezing in Theater CulturA te Nootdorp. Hugo is journalist en auteur van meerdere boeken over zijn moeder met dementie. De bijeenkomst in Nootdorp stond in het teken van het overlijden van mevrouw Borst, in de zomer van 2018. Ruim 170 belangstellenden waren aanwezig. Leden van het ketenteam Pijnacker-Nootdorp droegen gezamenlijk zorg voor de organisatie. Daarnaast publiceerde huis-aan-huisblad De Telstar een pagina met informatie over diverse aspecten van dementie. De Alzheimer afdeling DWO was bij de voorstelling aanwezig om informatie-materiaal over dementie onder de aandacht te brengen.

In de gemeente Midden-Delfland: verschenen ter gelegenheid van Wereld Alzheimer Dag twee pagina's over de vele aspecten van dementie in het huis-aan-huisblad De Schakel. De regie lag in handen van Stichting Welzijn, diverse organisaties verleenden hun medewerking. Daarnaast werd op 20 september in Maasland een thema-avond georganiseerd over "Veranderend gedrag bij dementie", verzorgd door Nando Hagen, GGZ Delfland. 35 belangstellenden woonden de bijeenkomst bij. Na afloop werd hen de mogelijkheid geboden om voorlichtingsmateriaal in te zien of mee te nemen en om met behulp van de Virtual Reality Brill te ervaren wat het betekent om dementie te hebben.

9: Financiën

Zoals uit onderstaand overzicht duidelijk wordt, overstijgen de uitgaven in 2018 de inkomsten. Het tekort werd aangezuiverd door diverse giften en een bijdrage van Alzheimer Nederland.

Kosten in euro's per activiteit

Activiteit	Realisatie 2018	Begroot 2018
Bezoekdienst en mantelzorgondersteuning	277	100
Alzheimer Cafés	3.279	3.500
Communicatie/PR	6.922	7.000
Voorlichting	3.769	2.000
Kosten vrijwilligers	3.966	3.000
Kosten bestuur	2.710	3.000
Kosten belangenbehartiging	479	500
Totaal	21.402	19.100

WMO-subsidie per gemeente

Delft	Pijnacker-Nootdorp	Westland	Lansingerland	Midden-Delfland	Totaal
8.240	2.300	4.800	600	2.000	17.940

Contactgegevens:

Alzheimer Nederland Afdeling Delft-Westland-Oostland
Van Bleyswijkstraat 91
2613 RR Delft
Telefoon: 06 – 30 59 46 95
E-mail: dwo@alzheimer-nederland.nl
Website: www.alzheimer-nederland.nl/dwo

